

Posudek oponenta závěrečné práce

Vedoucí závěrečné práce: Mgr. Helena Kafková, Ph.D.

Oponentka závěrečné práce: PhDr. Leonora Kitzbergerová, Ph.D.

Autor závěrečné práce: Anna Řehořová

Obor: Výtvarná výchova se zaměřením na vzdělávání

Akademický rok: 2022/23

Název práce: Tvorba v pojetí laických a profesionálních řemeslníků

Obsah a cíl práce

Autorka se zaměřuje na členitou oblast materiálového vytváření (ne vždy přímo tvorby), kterou si spojujeme s pojmem řemeslo. S využitím rozličných zdrojů a pomocí aplikace výzkumné metody se snaží dospět k zřetelnému rozlišení mezi profesionálním a neprofesionálním (zájmovým) pojetím těchto činností. Usiluje o provázání výsledků výzkumu se základními poznatky z oblasti vývojové a pedagogické psychologie a pedagogiky a s vzhledem do struktury a částečně i obsahu rámcových vzdělávacích programů pro předškolní a základní vzdělávání. Výzkumná část směřuje k porovnání pracovních preferencí a způsobu uvažování konkrétních osob, jejichž vztah k řemeslu je pro potřeby bakalářské práce označen jako profesionální, nebo laický.

Struktura práce (členění kapitol, logická provázanost)

Členění kapitol je vcelku logické a vede čtenáře obsahem bakalářské práce. Jako neústrojně zařazené vnímám kapitoly, které obsírně, a ne vždy obratně, citují a parafrázuji základní literaturu týkající se kognitivního vývoje dítěte a počátků vývoje dětské kresby (strany 14-21, 22-24). K těmto tématům se práce jako celek sice vztahuje, ale uváděné podrobnosti nevedou k bližšímu vysvětlení žádného z výzkumem získaných poznatků.

Věcné zpracování (teoretické a metodologické zakotvení, náročnost tématu, inovativnost, přínos práce, formulace závěrů)

Bakalářská práce se věnuje zajímavému a z určitého úhlu pohledu i zásadnímu tématu – jak se naše současná společnost dívá na „řemeslo“ ve smyslu samostatného vytváření praktických nebo dekorativních předmětů, práce s materiálem a autorské autonomie hraničící s volnou tvorbou. Bohužel takto jasně autorka svůj záměr nevyslovuje a její tápání dokládá i snad mimoděk vyslovená věta: „... výtvarné činnosti mě zavedly až k výrobě keramiky...“ (s. 7) i zmínka o „Baťových cvičkách“ (s. 9), které rozhodně nejsou příkladem řemeslné výroby, ale naopak dokladem počátků výroby pásové. Nejasnost a nevyhraněnost v používání pojmů často vedou až k ztrátě čtenářské pozornosti. Úctyhodné množství pramenů možná samo o sobě bylo autorce jistou zátěží, pokud jde o používání pojmů i argumentaci (viz např. ze zdroje převzatá fabulace ohledně vzniku uměleckého řemesla jako „nadstavby“ praktického smyslu, str. 10).

Značně zkreslující jsou i parafráze textů J. Piageta (např. „mezníkem vývoje dítěte je předškolní věk“, s. 14, „vylepšování myšlenkových operací“, s. 16).

Výzkumná část je zpracována velmi pečlivě, bohužel by však zasloužila přesněji zacílenou přípravu, především formulaci výzkumné otázky, aby získané závěry mohl být zařazený do širšího kontextu a připravený k dalšímu využití třeba navazujícím výzkumem.

Autorská část (kontext českého i světového umění, reflexe vlastní tvorby, dokumentace uměleckých děl)

V bakalářské práci je autorskou částí část výzkumná.

Správnost citace a odkazů na literaturu

Citace odpovídají normě, vzhledem k rozsahu většiny citovaných publikací bych doporučila uvádět stránky, z nichž je citováno.

Grafické, formální a jazykové zpracování

Grafické zpracování odpovídá možnostem použitého programu. Po stránce jazykové práce obsahuje opakující se chyby: věta vedlejší vložená i jiné vložené útvary se ve větě oddělují čárkou na obou stranách, např. str 11, 12; místy se objevují překvapivé chyby pravopisné, na které by měl běžně upozornit použitý program: profesy, s. 38, zbylý účastníci, s. 49.

Doporučení/nedoporučení k obhajobě

Bakalářskou práci Anny Řehořové doporučuji k obhajobě.

Otázky k obhajobě

Jaké jsou podle vás tři hlavní důvody pro zařazení řemeslných činností do výuky výtvarné výchovy? Která hlavní řemesla/řemeslné oblasti považujete v tomto směru za inspirující? Uveďte příklady z pedagogické praxe.

Datum
6. 1. 2023

Podpis
Leonora Kitzbergerová